

KADUK (18) *sb m*

a *jasne*.

sg N kaduk (2). ◇ *A* kaduk (4). ◇ *I* kadukiem (5); -em (3), -(e)m (2). ◇ *pl N* kaduki (4) *Oczko*, *SarnStat* (3), *kaduka* (1) *RejZwierc*. ◇ *A* kaduki (2).

Sł stp brak, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *lek. Choroba przejawiająca się nagłymi atakami drgawek wraz z następującą po nich utratą przytomności, epilepsja, padaczka; epilepsia Calep, Cn; lues deifica a. sacra, morbus caducus a. comitialis a. Herculeus a. sacer Cn [morbus caducus – wielką niemoc, niektórzy zową św. Walentego niemoc Mącz 29a] (8) : Oczko 14; o zęby do Apoloniey/ o náukę do Kátárzyny/ o káduk do Walente⁸⁰ [...] wízyficy fię wćiekaią *CzechEp* 83; *Calep* 367a; *WujNT* 15 *marg*; Y iesliś winien/ niech cię ogien niebieski łpali/ y káduk popádnie/ y płynienie krwie. *SarnStat* 264; Nákoniec y Tátárow, ktory iéft nayduźfzy Y nayeierpliwfzy narod, nie naydzie fię żaden, Coby tám fześć miefiący przetrwał y żyw zoftał; Wízyficy kádukiem zchodzą. *CiekPotr* 43.*

Szeregi: »kaduk albo świętego Walentego niemoc« (1): Káduk álbo S. Walentego niemoc dzieweczkę máiącą y chromą od czterzech lat tymże krzyżem S. vzdrowił. *SkarŻyw* 545.

»kaduk abo paduch« (1): ábowiemci lunátykiem iéft (*marg*) miefiącnikiem to iéft, káduk, ábo páduch miewa. (-) *WujNT Matth* 17/15.

2. *praw. Majętność pozostawiona bez testamentu i bez dziedzica przechodząca na własność panującego; bona caduca a. intestabilium, caduca hereditas Cn (6) : K. Káduki 96. SarnStat* 1309.

W połączeniach szeregowych (2): Nuż Inteftatá/ nuż Káduká/ nuż teftámentá ludzi pobożnych/ ktorychby fie wiele gdyby był rząd otworzyło. *RejZwierc* 187; *SarnStat* 79.

Szereg: »kaduki i wakancyje« [*szyk 2 : 1*] (3): KADVKI Y WAKANCIAE. VIII. Dobrá ná Królá przypadáiącé. *SarnStat* 96, 30, 320.

3. *praw. Prawo regulujące przejęcie bezpanskich lub skonfiskowanych dóbr i ich nadawanie przez króla (4) : IMIONA KSIążęcć, álbo y Szlácheckie ná Krolá kádu [tytułem kaduka] dewolwowáné, nie ma Król ieno Szláchcie zaś rozdávác, ná początku Séymu SarnStat* 430; *VotSzl D3v*.

Zwrot: »kadukiem przypaść, przypadły« [*szyk zmienny*] (1 : 1): yfz ye⁸⁰ Mcz Pán woyewowoda [!] przedał wlokę na Kofczorzynyę Która ye⁸⁰ Mćzi przipadla Cadukem Iako vczywemu Ianowy Kvrkowy *ZapKościer* 1584/51v; *SarnStat* 450.

Synonimy: 1. »boża kaźń«, »choroba świętego Walentego«, *epilensyja*, »niemoc padająca«, »niemoc świętego Walentego«, *padaczka*, *paduch*, *rzucawka*, »wielka niemoc«.

ZCh